

**OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
SECȚIUNEA B: LECTURA, CA ABILITATE DE VIAȚĂ**

Etapa locală 16.02.2019

liceu, nivelul 4 - clasele a XI-a și a XII-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

Toate subiectele sunt obligatorii.

În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.

În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.

Timpul de lucru este de 3 ore.

Nu se acordă puncte din oficiu. Punctaj maxim: 100 de puncte.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

35 de puncte

Copilul se născu într-o zi de vară senină și blândă. Un nor subțire îndulcea lumina soarelui, iar șeicul pusese să fie întinse covoare pe o terasă ce domina valea, pentru a prânzi în aer liber. Se aflau în compania sa preotul, *buna* Botros, alte două notabilități ale satului, precum și Gerios; iar un pic mai la o parte, așezată pe un taburet, șeica, având pe cap acel *tantur* cu voal și ținându-și fiul pe genunchi. Datorită în parte și *arakului*-rachiul din curmale-toată lumea părea bine dispusă. Nimeni nu era beat, dar veselia făcuse gesturile și cuvintele mai ușoare. În odaia ei, nu departe de acolo, Lamia gema împingându-și copilul afară din pânțele la îndemnul moașei. Sora ei o ținea de mână, sora ei mai mare, *khuriyye*, soția preotului.

O fetiță veni în goană spre meseni, gata să le anunțe vestea pe care o așteptau; probabil că privirile lor o intimidară, căci roși, își ascunse obrazul și se mulțumi să șoptească o vorbă la urechea lui Gerios, înainte de a o lua la goană. Însă graba mesagerei o trădase, toată lumea înțelese, iar soțul Lamiei, părăsindu-și de data asta reținerea, anunță cu voce tare: „Sabi!”

Un băiat!

Umplură cupele pentru a sărbători evenimentul, apoi șeicul își întrebă intendentul:

-Ce nume ai de gând să-i dai?

Gerios era gata să rostească prenumele pe care-l avea în minte când simți, după intonația din glasul stăpânului, că și acesta avea ceva de gând; de aceea preferă să zică:

-Nu m-am gândit încă. Atâta timp cât nu se născuse...

Își însoți această pioasă minciună cu o strâmbătură caracteristică ce însemna că, din superstiție, nu îndrăznise, să aleagă dinainte un nume, căci ar fi fost ca și cum ar fi luat drept gata dobândit ceea ce nu fusese încă acordat, îngâmfare ce nu este pe placul Cerului.

-Ei bine, zise șeicul, există un nume care a fost întotdeauna preferatul meu, Abbas.

Din obișnuință, de îndată ce stăpânul începuse să vorbească, Gerios se pornise la rândul său să dea din cap în semn de aprobare, iar când numele fu rostit, hotărârea lui era deja luată:

-Va fi așadar Abbas! Și i se va spune mai târziu băiatului că șeicul nostru în persoană este cel care i-a ales numele!

Plimbându-și privirea bucuroasă peste cei de față pentru a le culege aprobarea conform datinei, Gerios observă că preotul era încruntat, iar șeica începuse brusc să-și strângă copilul la piept cu o furie de neînțeles. Era lividă ca o crenguță de șofran, i-ai fi putut cresta chipul și mâinile că n-ar fi curs picătură de sânge.

Ochii lui Gerios zăboviră o clipă asupra ei. Și deodată, pricepu. Cum naiba putuse fi de acord cu numele ăsta? Și mai cu seamă, cum îl putuse propune șeicul? Bucuria și arakul le zăpăciseră mințile și unuia, și celuilalt.

Scena nu ținuse decât o fracțiune de secundă, dar pentru copil, pentru familia sa, pentru întreg satul, totul se răsturnase deodată. „În ziua aceea, scrie autorul *Cronicii muntenești*, destinul lor, al tuturor, le-a fost scris și pecetluit; precum un pergament, nu mai avea decât să se desfășoare”.

Atâta văicăreală din pricina unei gafe comise de șeic, și de altfel reparată pe dată?

Trebuie spus că la Kfaryabda, de generații întregi, existau tradiții precise în privința numelor. Sătenii, „cei de jos”, cum li se spunea, dădeau băieților nume de sfinți, Butros, Bulos, Gerios, Rukoz, Hanna, Frem sau Wakim pentru a-i cinsti pe sfinții Petru, Pavel, Gheorghe, Roca, Ioan, Efraim sau Ioachim; uneori și prenume biblice, cum ar fi Ayyub, Musse și Tubiyya, pentru Iov, Moise și Tobie. În familia șeicului-„cei de sus”-, erau alte obiceiuri. Băieții trebuiau să poarte nume care evocau puterea sau gloriile trecute. Cum ar fi Sakhr, Raad, Hosn, care înseamnă „stâncă”, „tunet”, „fortăreață”. Tot astfel anumite nume provenite din istoria islamică; familia șeicului era creștină de secole, ceea ce nu împiedica nicidecum să revendice, printre strămoși, pe Abbas, unchiul Profetului, cât și o duzină de califi.

Dacă explicațiile pe care le-am formulat par necesare astăzi, sătenii din vremea respectivă n-ar fi avut nevoie de ele. Nici măcar unul dintre ei n-ar fi socotit lipsit de importanță faptul că șeicul putuse da copilului Lamiei prenumele cel mai prestigios din propria descendență. Lui Gerios i se părea deja că aude imensul râs de bațjocură ce avea să scuture Kfaryabda! Unde și-ar fi putut ascunde rușinea? Sculându-se de la masă pentru a se duce să vadă copilul, el nu avea nimic dintr-un tată fericit și mândru, mustața îi părea pleoștită, abia dacă putu merge drept până la camera unde se odihnea Lamia.

Erau acolo mai bine de o duzină de femei de toate vârstele care se agitau. Fără a vedea în buimăceala lui altceva decât o bucurie copleșitoare, ele îl împinseră spre leagănul unde dormea copilul, cu capul deja acoperit de o scufiță de in.

-Pare sănătos, șopteau ele. Deie Domnul să trăiască!

Doar soția preotului băgă de seamă chipul bărbatului.

-Pari împovărat de gânduri, să fie oare pentru că familia ți se mărește?

El rămase nemișcat și mut.

- Ce nume ai de gând să-i dai?

Gerios ar fi dorit să-și ascundă confuzia, dar cu *khuryye*, trebuia să vorbească. Din cauza autorității pe care doar ea o avea asupra tuturor locuitorilor satului, inclusiv asupra șeicului. Se numea Saada-dar nimeni nu o mai chema cu numele ăsta, nici măcar soțul ei-și fusese la vremea ei cea mai frumoasă dintre fetele din Kfaryabda, la fel ca sora ei Lamia zece ani mai târziu. Iar dacă cele opt sau nouă sarcini pe care le purtase de atunci o îngrășaseră și o ofiliseră, farmecul ei, în loc s-o abandoneze, se concentrase tot în ochii malițioși și autoritari.

-Eram adunați să prânzim, iar... șeicul a propus să-l numim Abbas.

Gerios se străduise să-și ascundă emoția, dar ultima parte a frazei scăpase precum un geamăt. *Khuryye* se feri să tresară. Izbuti chiar să se arate amuzată.

-Aici îl recunosc eu bine pe șeicul tău, e un om care cedează fără nici o reținere îndemnurilor inimii sale generoase. Îți apreciază munca, devotamentul, cinstea, te consideră acum ca pe un frate și crede că te cinstește dând fiului tău un nume din propria sa familie. Numai că în sat, oamenii n-au să primească lucrul acesta în același mod.

Gerios își descleștă buzele pentru a întreba cum avea să reacționeze oamenii, dar nici un sunet nu-i ieși din gâtlej, așa că soția preotului continuă:

-Se va șopti: Gerios acesta ne întoarce spatele pentru că locuiește sus, nu vrea să-i dea fiului său un nume cum sunt ale noastre. Au să-ți poarte pică, la fel ca și soției tale, și limbile au să înceapă să foarfece. Deja te invidiază pentru situația ta...

-Poate că ai dreptate, *khuryye*. Numai că, am apucat să-i spun deja șeicului că sunt onorat de gestul său...

-Ai să te duci să-l vezi, ai să-i spui că Lamia a făcut un legământ, în taină. Cum ai vrea să-l numești pe copil?

-Tanios.

-Perfect, ai să-i spui că mama sa a făgăduit să-i dea numele lui mar Tanios, dacă sfântul îl ajută să se nască sănătos.

-Ai dreptate, asta va trebui să-i spun. Am să-i vorbesc chiar mâine, când o să fim singuri.

-Mâine va fi prea târziu. Ai să te duci chiar acum, altfel șeicul o să înceapă să trâmbițeze în dreapta și-n stânga numele Abbas și n-o să mai vrea să dea înapoi.

Gerios plecă, bolnav la gândul că era nevoit, pentru prima dată în viață să-și înfrunte stăpânul. Se strădui să înjghebeze în minte o lungă explicație amănunțită, încărcată de mulțumiri eterne și de căințe plate...Dar nu avu nevoie de ele. Lucrul se petrecu mult mai simplu decât prevăzuse.

-Un legământ e ceva sacru, spuse șeicul încă de la primele cuvinte. Să nu mai vorbim de asta, va rămâne Tanios!

Amin Maalouf, *Stânca lui Tanios*

A. (4 puncte: 1 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrie pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. În timpul nașterii, pe Lamia o ținea de mână:

- a. o mătușă din partea soțului;
- b. un înger;
- c. sora ei mai mare;
- d. o prietenă din copilărie.

2. Vestea mult așteptată de meseni a fost dată de:

- a. niște zidari;
- b. un grup de cântăreți;
- c. o ghicitoare;
- d. o fetiță.

3. Numele pe care l-a ales șeicul pentru copil a fost:

- Gerios;
- Butros;
- Sabi;
- Abbas.

4. În satul Kfaryabda, sătenii obișnuiau să dea băieților nume de:

- odinioară;
- sfinți;
- eroi căzuți în bătălii;
- regi.

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee semnalată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

- La aflarea numelui ales de șeic, preotul este încruntat, iar șeica devine furioasă.
- Soția preotului observă cea dintâi chipul abătut al proaspătului tată.
- Sentimentele de rușine și de batjocură din partea sătenilor îl copleșesc pe Gerios.
- Gerios ajunge cu greu la camera de odihnă a Lamiei.
- Femeile din camera femeii îl îndeamnă pe tată să se apropie de copilul nou-născut.
- Khuryye se arată amuzată de alegerea numelui Abbas.
- Într-o oadaie, Lamia se pregătește să nască, asistată de o moașă.
- Pentru prima dată în viață, Gerios este nevoit să-și înfrunte stăpânul.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare cerință)

Răspunde pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

- Precizează statutul deținut de Gerios în castelul șeicului.
- Menționează două motive care îl determină pe Gerios să nu aleagă un nume pentru copil.
- Explică motivul pentru care, în opinia lui *khuriyye*, oamenii din sat îl vor invidia pe Gerios.
- În text descoperim următoarea secvență: „În ziua aceea, scrie autorul *Cronicii muntenestei*, destinul lor, al tuturor, le-a fost scris și pecetluit; precum un pergament, nu mai avea decât să se desfășoare”. Prezintă, în cel mult 6 rânduri, semnificația din context a secvenței propuse.

D. (15 puncte)

Imaginează-ți următoarea situație: tocmai citești un articol dintr-o revistă despre importanța și semnificația numelor în viața oamenilor. Tema îți suscită interesul prin semnătura autorului, un profesor de-ai tăi, dar mai ales prin afirmația de la final: „Numele ne așază într-un sens sau într-o semantică a lui...sonoritatea duhovnicească a numelui e importantă pentru devenirea noastră”. În

acest context, decizi să scrii un articol, pentru următorul număr al revistei, în care îți propui să răspunzi afirmației profesorului, plecând de la fragmentul citat din romanul *Stânca lui Tanios*, de Amin Maalouf.

Redactează un text, de cel mult 30 de rânduri, care să reprezinte opinia ta referitoare la afirmația profesorului. În redactarea textului vei avea în vedere formularea a două argumente care să-ți susțină punctul de vedere.

SUBIECTUL al II-lea

30 de puncte

Nu caut iubirea debordantă nici a jurnaliștilor, nici a cititorilor

AGERPRES: Romanul dumneavoastră "O femeie iubită" vorbește despre încercările unui cineast, Oleg, de a realiza un film despre Ecaterina cea Mare. În ce măsură cercetarea dumneavoastră referitoare la împărăteasa Ecaterina se aseamănă cu documentarea regizorului Oleg din carte?

Andrei Makine: Ecaterina a II-a este un personaj foarte prezent în Rusia. Există muzeul Ermitaj, din Sankt Petersburg, care îi poartă semnătura. De fapt, când te plimbi prin Sankt Petersburg, observi că Ecaterina este peste tot. Ecaterina a II-a a fost mereu un personaj care m-a intrigat. Era o personalitate cu foarte multe fațete. La un moment dat a spus că marea ei suferință a fost să trăiască o clipă fără a iubi. Am zis "Uau, ce declarație romantică!". Era o femeie foarte puternică, de fapt a fost femeia cea mai puternică din istorie și care, în același timp, a dus o viață foarte discretă. Era o persoană care nu și-a tutuit servitorii niciodată. Dacă se trezea dimineața și vedea că servitoarea sa dormea, nu o trezea, ci făcea ea treburile care îi erau desemnate acesteia. În tinerețe am fost expus acestor fațete foarte diferite ale Ecaterinei, aspecte care m-au intrigat și mereu m-am întrebat cine era cu adevărat Ecaterina. Din acest motiv am decis să scriu acest roman, în care vorbesc de încercarea de a face un film despre ea. Tentativele cinematografice au fost multe. Într-unul, rolul titular a fost deținut de Marlene Dietrich. Pe mine m-a interesat să scriu o carte care vorbește de un film. De ce este această abordare interesantă? Pentru că este vorba de o alegere estetică pe care trebuie să o facă cineastul - să facă un rezumat al acestui destin într-o oră și 40 de minute dintr-un film.

AGERPRES: Sunteți unul dintre scriitorii care primesc scrisori de la admiratori. Care e cea mai frumoasă, cea mai memorabilă scrisoare de acest gen?

Andrei Makine: Da, primesc foarte multe scrisori. Primesc mii, mii de scrisori. E greu de spus. Dar cred că articolul despre mine care m-a intrigat cel mai tare a fost în Charlie Hebdo, o publicație de satiră, în care autorul scria: "Tochmai citesc o carte de Makine și e atât de frumoasă încât mă face să iubesc Franța" și continua: "Nu voi mai citi Makine pentru că mi-e teamă că voi fi dezamăgit". (râde)

AGERPRES: V-ați întâlnit săptămâna trecută cu studenții Facultății de Litere de la București. Ce sfaturi i-ați da unui tânăr scriitor?

Andrei Makine: Să fie observator. Să observe lumea așa cum este ea, să nu îi scape nimic, să absoarbă tot, să aibă doi ochi mari deschiși asupra lumii. A fi scriitor înseamnă 96% muncă și 4% - Doamne ajută!- talent. E ca la sportivi. Nu am avut niciodată înclinații spre sport, nu am avut suflu, la fel cum nu am avut niciodată ureche muzicală sau cum am fost, într-un fel, handicapat în ceea ce privește matematica.

AGERPRES: Cum ar trebui să facă față refuzurilor?

Andrei Makine: La mine a fost simplu. În tinerețe aveam o cameră minusculă de 6 metri pătrați și am ajuns să dorm pe manuscrisele mele refuzate. Am făcut tâmpenia de a le lega. Așa că veneau înapoi cu pete de cafea, cu diferite defecte, așa că nu le puteam trimite altor edituri. Dacă nu erau legate, aș fi putut înlocui paginile murdare, dar așa trebuia să le păstrez. Cum am avut sute de refuzuri, chiar și pentru "Testamentul francez" - toată lumea spune "O, vai, ai câștigat premiul Goncourt!", dar am fost refuzat de multe, multe ori.

AGERPRES: Aveți un program anume?

Andrei Makine: Da... programul socialist. (râde) Nu, muncesc foarte mult. Toată lumea vorbește despre "teama de foaia albă". Îmi vine mereu să râd când aud asta - "teama de pagina albă". Problema cu autorii în Franța... literatura din Franța este lejeră... oamenii se gândesc "ah, ce idee bună! să o scriu aici pe pagina albă!". Bineînțeles că există o teamă când nu te gândești pe îndelete la ce scrii. Eu cunosc ultimul cuvânt al romanului meu când mă apuc de scris. Structura, lucrurile de finețe, vin după, este altă chestiune.

AGERPRES: Vă considerați "un scriitor iubit"?

Andrei Makine: De cine?

AGERPRES: De cititori...

Andrei Makine: De exemplu, jurnaliștii nu sunt înnebuniți după mine... e adevărat. Nu caut iubirea debordantă nici a jurnaliștilor, nici a cititorilor. De ce să mă iubească? Eu vreau să scriu ce îmi doresc și să fie frumos. Reacția celorlalte... da, e importantă, dar nu o aștept...dacă aștepti o reacție... scrii prost.

(fragment, INTERVIU, *Scriitorul Andrei Makine: Nu caut iubirea debordantă nici a jurnaliștilor, nici a cititorilor*, autor: Oana Ghiță, sursa <https://www.agerpres.ro>)

A. (10 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, prin valorificarea textului citat:

1. Menționează titlul romanului al cărui subiect îl reprezintă viața Ecaterinei cea Mare.
2. Identifică și transcrie un enunț care reflectă admirația lui Andrei Makine pentru Ecaterina cea Mare.
3. Formulează, într-un enunț, motivul pentru care scriitorul a fost deranjat de un articol din publicația Charlie Hebdo.
4. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, ceea ce înțelege Makine prin expresia "teama de foaia albă".
5. Prezintă, în 8 – 10 rânduri, semnificația afirmației „*Să fie observator. Să observe lumea așa cum este ea, să nu îi scape nimic, să absoarbă tot, să aibă doi ochi mari deschiși asupra lumii*".

B. (20 de puncte)

Consideri că filmul este mijlocul oportun de a aduce în atenție o operă literară pentru elevi? Motivează-ți răspunsul, într-un text de cel mult 25 de rânduri.

SUBIECTUL al III-lea

35 puncte

Se vor acorda câte 5 puncte pentru cerințele 1, 2, respectiv 25 de puncte pentru cerința 3.
Privește cu atenție imaginea de mai jos, apoi răspunde la următoarele cerințe:

1. Menționează care este scopul afișului prezentat.
2. Enumeră două personalități invitate la acest eveniment.
3. Redactează un eseu liber, de 15 – 20 de rânduri, valorificând relația dintre mesaj și imaginea dat

Literatură, cinema, ilustrație de carte și benzi desenate

ROMÂNIA FRANCOFONĂ

Colocviu internațional:
"Interferențe culturale franco-belgo-românești"

Invitați de onoare:
Paul Laffont (Franța)
Albin Stănescu, Puiu Manu, Șerban Andreescu,
Dănuț Ungureanu, Michael Hăulică, Anamaria Ionescu
Aurel Cărășel, dr. Mihaela Bercovici, Dodo Niță

19-21 mai 2017 Alliance Française de Craiova, str. Romain Rolland nr. 7

